

Cultura pierdută II. Portretul lui Gheorghe Chițu

Doina Frumușelu

„Un Brâncuș, de pildă, care expune Pasărea măiastră, o sinteză și totodată un gest de dispreț pentru turma cuvântătoare a domnilor, doamnelor, a membrilor, comitetelor de inițiativă care se delectează cu nulitatea domnului Spaethe, trebuie să-și ia lumea în cap, să se exileze, să fugă de țara lui, unde trebuie să rămână și să-și răspândească tot mai mult și mai larg talentul, să se refugieze în străini, căci în casa lui moare de foame. Pâinea de la gura talentelor o iau toți acești Spaethe care furnică la ministere și printre picioarele scaunelor de la Palat, unde se izbutește cu sărutări de covoare, târâșuri pe stomac și lingușiri”.

Tudor Arghezi, 1913

În anul 1897, ziarul politic, comercial, literar *Românul* anunța că „la Craiova s-a constituit un comitet pentru ridicarea unei statui lui Gheorghe Chițu”, în semn de omagiu postum lui Gh. Chițu (1828 - 1897), personalitate de prim rang, profesor, primar, ministru, deputat și senator, membru al Academiei Române, întemeietorul Școlii de Arte și Meserii, în perioada când fusese ministru al Instrucției Publice.

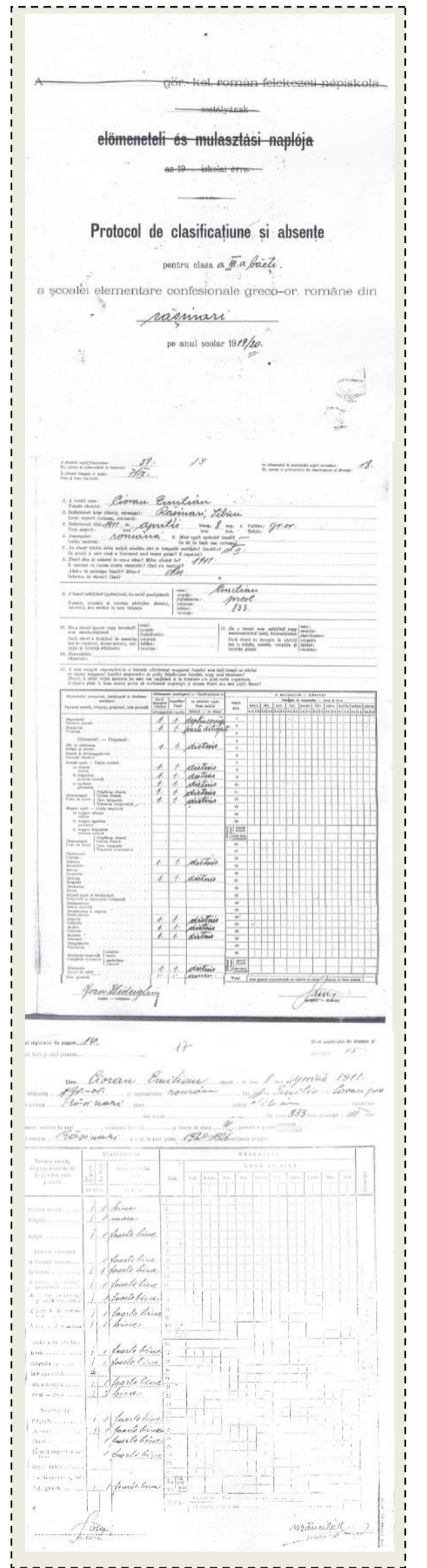
„Directorul Popescu [...] îi cere lui Brâncuși să execute, după o fotografie în mărime naturală ce atârna pe un perete din cancelarie, un bust al dispărutului. Drept urmare,

Costache își procură un pedestal cu placă turnantă, școala îi procură huma, iar directorul îi permite să-și instaleze în cancelarie pedestalul și huma, pe care sculptorul începător o ținea într-o lădiță acoperită cu pânză de sac udă. Costache renunță la vacanța de vară și în lunile iunie și iulie lucrează cu râvnă la portret, de multe ori uitând chiar să meargă la masă. Un artist care se respectă are asistenți și îl folosește pe micul Miertoiu, cu cinci ani mai tânăr, a cărui admirație pentru el nu i-a scăpat. Miertoiu îi aduce câte o găleată cu apă, îi frământă lutul sau îi udă cârpele cu care acoperă lucrarea. Lucrând pe tot cursul verii, Costache termină comanda spre toamnă. Bustul lui Gheorghe Chițu încununează absolvirea, după patru ani de muncă grea a Școlii de Arte și Meserii” (*Marea carte a Craiovei*, antologie, ediție îngrijită de Constantin Barbu, Ed. Sitech, Craiova, 2007).

În cadrul „Expoziției regionale” deschisă în Parcul Bibescu din Craiova, lucrarea a fost prezentată la 14 octombrie 1898 la loc de cinste, chiar la intrarea în pavilionul Școlii de Arte și Meserii (Phoenix, *Expoziția de la Craiova*, București, 8 noiembrie 1898).

Astăzi nu se cunosc circumstanțele în care *Portretul lui Gheorghe Chițu* (ghips, 1898) a dispărut.

Adresa redacției
Centrul Cultural Reduta, str. Apollonia Hirscher nr.8, Brașov 500025
<http://aisberg.8k.ro>
a.lesenciuc@yahoo.fr

Pagina 1 (Centrul Cultural Reduta):

Horia Muntenus,
Emil Cioran – revolta demnității

Traseul de lectură:

